

Publicat el 4-6-2006 a "Levante - EMV".

2001-2006: cinc anys crítics

Col·lectiu Terra Crítica *

El 3 de juny del 2001 el nostre col·lectiu TERRA CRÍTICA va iniciar un camí que compleix ara cinc anys. Cada diumenge, acollint-nos a l'hospitalitat d'aquest diari, hem pres la paraula sobre assumptes del medi ambient, el territori, l'urbanisme, però també, sobre les qüestions socials, educatives i culturals de la ciutadania valenciana. Potser siga el moment de donar una ullada sobre el lustre passat, posada la il·lusió i l'ànim en el futur. Davant de tot volem agrair a la direcció de LEVANTE-EMV l'oportunitat que ens ofereix per a expressar les nostres opinions. I, immediatament, desitgem saludar-vos a vosaltres, les persones que, poques o moltes, invisibles però actives, ens llegiu i amb gests a vegades subtils ens animeu a continuar en la bretxa.

A hores d'ara ja no us sorprendrà si afirmem que aquests últims cinc anys hem assistit a un procés polític i social difícilment catalogable, un període destructiu sense precedents: malbaratador del territori i del patrimoni, dessubstanciador dels nostres senyals culturals més vius i anihilador d'una consciència enfortida en els anys de la Transició, que posava l'accent en la participació pública, en el diàleg i en l'autoestima.

Instal·lada la llei del "tot val", amb una indissimulada complicitat social, encoratjada pel miratge d'un *El Dorado* immobiliari, estem veient desaparèixer les bases democràtiques del que podríem denominar la cultura de la identitat. Poc importa que tot aquest procés garde les formalitats legals: les lleis es canvien, es multipliquen, es compliquen, es burocratitzen, per a fer-les encara més intel·ligibles per a la ciutadania. Mentrestant, la poderosa maquinària del complex immobiliari, en connivència íntima amb l'Administració, avança inexorablement pel camí del lucre a costa del territori i de la cohesió social. No cal menysprear una cert adormiscament moral de la ciutadania, molts dels membres de la qual somien hui, en un exercici esquizofrènic, d'imitar als especuladors encara que condemnen les conseqüències de l'especulació.

Hem pretés ser una veu poc complaent amb el poder, fóra del color o l'escala que fóra, per convenciment de la necessitat d'eixa independència. Aquesta posició vol ser fidel amb els valors de la cultura i del territori, del nostre País Valencià, lliure dels fantasmes de la irracionalitat, basada en el rigor de la ciència que, com diu Carl Sagan, no és perfecta, però sí el millor instrument que posseïm per a comprendre i millorar la realitat. Altra cosa és si encertem o no en l'intent.

Allò que sí podem assegurar és que no ens resignem a creure que no siga possible un futur més equilibrat, just i sostenible per al nostre País i que, si volem assolir-lo, hem de fer aportacions que ens ajuden a trobar les claus per fer front, des del conjunt social, als nostres problemes. No tenim la pedra filosofal. Creiem que és necessari un canvi cultural profund, que només vindrà de la mà d'una assumpció de les responsabilitats per part de la ciutadania. Ha de canviar també la cultura política: de l'esquerra en general, poc decidida o incapaç de crear la il·lusió suficient per a prendre l'imprescindible relleu després de massa anys de governs de la dreta multiespectral que tenim a casa. I desitjaríem amb el mateix entusiasme que aquesta última se civilitzara d'una vegada per sempre, acceptant els valors del debat racional, la presa en consideració dels grups i opinions alienes, no sempre del seu grat, segons una participació democràtica no reduïda a les conteses electorals.

Construir entre tots una nova cultura del territori significaria comprendre els greus perjudicis que a curt i mitjà termini es deriven de l'expansionisme a tota costa: cal posar límits al creixement per la senzilla raó que els recursos tenen un límit. Com cal exigir responsabilitats per les intervencions depredadores sense esperar que la col·lectivitat vinga després a arreglar la desfeta. Un país que basa la seua supervivència en el monocultiu de la rajola, del formigó i de l'asfalt, està abocat al desastre. I possiblement el desastre ja el tenim a prop.

Més del vuitanta per cent de la nostra població viu en ciutats. Aquestes han d'acollir-nos amablement. Per aconseguir-ho, cal reconstruir-les fugint de la megalomania de l'arquitectura-espectacle i de la dispersió, temperant eixa mena d'histèria que considera la felicitat com un constant desplaçar-se d'un lloc a un altre. Hauríem de restaurar els valors del territori i rehabilitar el medi urbà per als més dèbils, les persones discapacitades, els majors i els xiquets. Cal fer un gran esforç per a facilitar també les condicions de vida als nostres immigrants... Parlem també, d'una cultura de la solidaritat i de l'estalvi de recursos aplicada al nostre entorn social i físic més immediat.

I finalment, resulta imprescindible que les veus disconformes es facen sentir en multiplicitat d'àmbits, també en el carrer, l'espai més democràtic, com ahir mateix va succeir a València, i com ve sent ja habitual a través dels nombrosos col·lectius cívics que han sorgit en els últims anys en pobles i comarques del nostre País.

Gràcies, amigues i amics, per haver compartit durant aquests cinc anys reflexions, propostes i anhels i, sobretot, per encoratjar l'enorme il·lusió que encara és possible construir col·lectivament un País millor i més habitable per a les generacions de hui i del futur.

*

Fitxer baixat de <http://www.terracritica.org>